

Republikken Danmarks Grundlov

Kapitel 1: Republikkens grundprincipper

§1. Republikken Danmark er en selvstændig stat, hvis styreform bygger på demokrati og retssikkerhed.

Stk. 2.

Formålet med Republikken er at sikre individets interesser. Republikken er ikke et mål i sig selv.

Stk. 3.

Grundloven gælder for alle dele af Republikken, og træder straks i kraft.

§2. Den lovgivende magt er hos Folketinget og Regeringen i forening. Den udøvende magt er hos Regeringen. Den dømmende magt er hos domstolene.

§3. Alle er lige for loven.

Stk. 2.

Kongehusets formelle magt og særstatus er afskaffet.

Stk. 3.

Enhver i lovgivningen til adel, titel og rang knyttet forret er afskaffet.

Stk. 4.

Intet kongehus, len, stamhus, fideikommisgods eller andet familiefideikommis kan for fremtiden oprettes.

§4. Staten er sekulær.

§5. Statsborgerskab kan tildeles ved lov.

§6. Enhver statsborger har ret til at bo i Republikken med ægtefæller og børn.

Kapitel 2: Menneskerettigheder

Civile og politiske rettigheder m.v.

§7. Hvert menneske er unikt, og alle mennesker har ret til at leve efter egen overbevisning, og er omfattet af Grundloven uanset køn, seksualitet, alder, religion, etnisk og kulturelt tilhørsforhold, sygdom, handicap, økonomiske og sociale forhold, politisk anskuelse eller noget andet forhold knyttet til hans person.

§8. Enhver har ret til livet. Ingen kan idømmes dødsstraf.

Stk. 2. Abort kan foretages med hjemmel i lov.

§9. Enhver har ret til døden. Ingen kan tvinges til at leve.

Stk. 2. Aktiv dødsbistand kan foretages med hjemmel i lov.

§10. Intet menneske må klones i reproduktivt øjemed.

§11. Ingen må underkastes isolationsfængsling eller anden tortur, og ej heller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Stk. 2.

Ingen må udleveres til fremmede myndigheder uden fuld sikkerhed for at de ikke udsættes den i stk. 1 nævnte behandlingen.

§12. Enhver har ret til personlig frihed.

Stk. 2.

Der kan ikke gøres indgreb i den personlige frihed, medmindre det sker ved lov til fuldbyrdelse af straf, til efterforskning eller forebyggelse af alvorlige forbrydelser, til beskyttelse af borgernes eller statens sikkerhed, til beskyttelse af borgernes rettigheder eller friheder eller til beskyttelse af sundheden.

Stk. 3.

Enhver, der anholdes, skal inden 24 timer stilles for en dommer.

Stk. 4.

Enhver frihedsberøvelse skal finde sted under ordnede forhold, og isolationsfængsling og anden tortur er ikke tilladt.

Stk. 5.

Enhver der anholdes skal, på et sprog som denne forstår, underrettes om sine rettigheder, grundende til anholdelsen og enhver anklage rettet mod den anholdte.

Stk. 6.

Enhver har ret til retfærdig, offentlig og hurtig rettergang.

Stk. 7.

Straf kan kun idømmes i henhold til lovbestemmelser, der var gældende på tidspunktet for udførelsen af den strafbare handling.

Stk. 8.

Enhver, der anklages for en lovovertrædelse, skal anses for uskyldig, indtil hans skyld er bevist i overensstemmelse med loven.

Stk. 9.

Behandlingen af personer, der uden for strafferetsplejen er frihedsberøvede, undergives et af Folketinget valgt tilsyn, hvortil de pågældende skal have adgang til at rette henvendelse.

§13. Enhver har ret til privatlivets fred.

Stk. 2.

Der kan ikke gøres indgreb i privatlivet, familielivet, i boligen eller i den personlige kommunikation medmindre det sker med hjemmel i lov til efterforskning, til forebyggelse af alvorlige forbrydelser, til beskyttelse af borgernes eller statens sikkerhed, til beskyttelse af borgernes rettigheder og friheder eller til beskyttelse af sundheden.

Stk. 3.

Der må ikke anvendes aflytning, videoovervågning, logning af teledata og anden elektronisk overvågning medmindre det sker med hjemmel i lov til efterforskning, til forebyggelse af alvorlige forbrydelser, til beskyttelse af borgernes eller statens sikkerhed, til beskyttelse af borgernes rettigheder og friheder eller til beskyttelse af sundheden.

Stk. 4.

Indgreb som nævnt i stk. 2 og stk. 3 kan kun foretages ved begrundet mistanke og efter retskendelse.

§14. Enhver har ret til at råde over sin ejendom.

Stk. 2.

Nærmere bestemmelser om afståelse af ejendom af hensyn til almenvellet og mod fuldstændig erstatning fastsættes ved lov eller med hjemmel i lov.

§15. Enhver har ret til at ytre sig.

Stk. 2.

Det gælder såvel i tale, på skrift, ved tegning samt andre måder der ikke krænker andres rettigheder.

Stk. 3.

Efterfølgende strafansvar for ytringer kan kun pålægges ved dom i medfør af lov til beskyttelse mod trusler og personlig forfølgelse, eller af brud på lovbestemt tavshedspligt.

Stk. 4.

Censur og andre forebyggende forholdsregler kan ingen sinde på ny indføres.

§16. Enhver har ret til at modtage informationer, medmindre andet undtagelsesvis er bestemt ved lov.

Stk. 2.

Enhver har ret til indsigt i den offentlige forvaltnings dokumenter, medmindre andet undtagelsesvis er bestemt ved lov.

§17. Enhver har ret til at danne foreninger med lovlige formål, eller til at tilslutte sig eller afvise at tilslutte sig sådanne foreninger.

Stk. 2.

Kun foreninger der direkte virker ved vold, eller anden ulovlig virksomhed, kan opløses.

Stk. 3.

Foreninger kan kun opløses ved dom.

§18. Enhver har ret til at organisere eller deltage i forsamlings og demonstrationer med lovlige formål.

Stk. 2.

Offentlige forsamlings og demonstrationer kan pålægges sådanne begrænsninger i udfoldelsen,

som er nødvendige for opretholdelsen af sikkerhed og orden. Overholdes sådanne begrænsninger ikke, kan forsamlingen eller demonstrationen opløses, såfremt det må anses for påkrævet.

§19. Enhver har ret til, alene eller sammen med andre, at udtrykke sig og handle i overensstemmelse med sin religiøse overbevisning.

Stk. 2.

Personer, grupper eller trossamfund har i deres religionsudøvelse ikke ret til at lære eller foretage noget, som strider mod almindelige bestemmelser fastsat ved lov eller med hjemmel i lov.

Stk. 3.

Ingen er pligtig at deltage i eller yde personlige bidrag til nogen religionsudøvelse.

Stk. 4.

Der er både religionsfrihed og religionslighed.

§20. Bestemmelserne i Konvention af 4. november 1950 til Beskyttelse af Menneskerettigheder og Grundlæggende Frihedsrettigheder, artikel 2-14, gælder samtidig med bestemmelserne i dette kapitel og med samme kraft.

Økonomisk-sociale rettigheder

§21. Enhver har ret til social tryghed og velfærd.

Stk. 2.

Enhver, som er i fysisk og psykisk stand hertil, har pligt til at sikre sin egen tryghed og velfærd.

Stk. 3.

Ved lov fastsættes bestemmelser om det offentliges pligt til om fornødent at yde tilstrækkelig økonomisk forsørgelse samt til at skaffe bolig.

§22. Enhver har ret til at modtage behandling af sygdom og hjælp til forebyggelse heraf.

Stk. 2.

Enhver som er i fysisk og psykisk stand hertil har pligt til i videst muligt omfang at forebygge egne sygdomme, og sikre egen sundhed.

Stk. 3.

Ved lov fastsættes bestemmelser om opretholdelse af sygdoms- og sundhedstjenester, herunder om standarden af sådanne tjenester.

§23. Enhver har ret til at modtage undervisning og uddannelse.

Stk. 2.

Ethvert barn, som er i fysisk og psykisk stand hertil, har pligt til at gennemføre undervisningen i folkeskolen og på en ungdomsuddannelse, eller tilsvarende undervisning på anden måde.

Stk. 3.

Ethvert barn har ret til at modtage fri undervisning i folkeskolen og på en ungdomsuddannelse.

Der er ikke pligt til at modtage offentlig undervisning, såfremt barnet modtager tilsvarende undervisning på anden måde.

Stk. 4.

Elever og studerende skal sikres demokratisk indflydelse og medbestemmelse på uddannelsesinstitutionerne.

§24. Enhver har ret til i videst muligt omfang at opnå adgang til arbejde eller anden næring på vilkår, der betrykker hans eller hendes tilværelse.

Stk. 2.

Ved lov fastsættes bestemmelser om sikre og sunde arbejdsforhold samt om hvile, fritid og ferie.

Stk. 3.

Ingen kan forbydes at drive virksomhed hvornår på døgnet eller året han ønsker.

§25. Enhver, der lider af et handicap, har ret til at deltage i alle dele af samfundslivet på lige fod med andre borgere; handicappede nyder samme rettigheder og den samme retsbeskyttelse som alle andre.

Stk. 2.

Ved lov fastsættes bestemmelser om vederlagsfri afhjælpning af handicap i form af behandling, rehabilitering, hjælpemidler og andre hjælpeforanstaltninger.

Stk. 3.

Ved lov fastsættes bestemmelser om handicappedes adgang til det fysiske miljø, information og kommunikation samt om deres ret til undervisning, uddannelse og erhverv på lige fod med andre borgere.

§26. Enhver har ret til ved domstolene og over for offentlige myndigheder at anvende sit modersmål.

Stk. 2.

Ved lov fastsættes bestemmelser om bistand i overensstemmelse med stk. 1 i form af tolkning eller på anden måde til personer med fremmed modersmål samt til personer, der som følge af handicap betjener sig af tegnsprog eller anden sproglig meddelelsesform.

Kapitel 3: Folketinget

Folketinget og dets medlemmer

§27. Folketinget består af 179 medlemmer.

§28. Valgbarhed og valgret til Folketinget har enhver myndig dansk statsborger.

Stk. 2.

Umyndiggøres en borger mister han valgbarhed og valgret.

Stk. 3.

Myndighedsalderen er 18 år.

§29. Et medlem af Folketinget, der udnævnes til minister, udtræder for sin embedsperiode af Folketinget.

§30. Folketingets medlemmer vælges ved almindelige, direkte og hemmelige valg.

Stk. 2.

Ved valgloven gives de nærmere regler for valgettens udøvelse og partiernes adgang til opstilling. Valgmåden fastsættes, så der sikres en ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser blandt vælgerne.

Stk. 3.

Ved fordeling af mandaterne på geografiske områder, skal der tages hensyn til indbyggertal, vælgertal og befolkningstæthed.

Stk. 4.

Ved valgloven gives nærmere regler vedrørende valg af stedfortrædere og disses indtræden i Folketinget samt angående fremgangsmåden i tilfælde, hvor omvalg måtte blive nødvendigt.

§31. Folketingets medlemmer vælges for fire år.

Stk. 2.

Præsidenten kan til enhver tid, med Folketingets samtykke, udskrive nyvalg med den virkning, at de bestående folketingsmandater bortfalder, når nyvalg har fundet sted. Efter udnævnelse af et nyt ministerium kan valg dog ikke udskrives, forinden præsidenten har fremstillet sig for Folketinget.

Stk. 3.

Det påhviler præsidenten at foranledige, at nyvalg afholdes inden valgperiodens udløb.

Stk. 4.

Mandaterne bortfalder i intet tilfælde, før nyvalg har fundet sted.

Stk. 5.

Umyndiggøres et medlem af Folketinget bortfalder hans mandat.

§32. Folketinget afgør selv gyldigheden af sine medlemmers valg.

§33. Folketinget er ukrænkeligt. Enhver, der antaster dets sikkerhed eller frihed, enhver, der udsteder eller adlyder nogen dertil sigtende befaling, gør sig skyldig i højforræderi.

Folketingets virksomhed

§34. Nyvalgt Folketing træder sammen kl. 12 den fjortende efter valgdagen, dersom præsidenten ikke har indkaldt det til møde forinden.

Stk. 2.

Straks efter prøvelsen af mandaterne sættes Folketinget ved valg af formand og næstformænd.

§35. Folketingsåret begynder den første tirsdag i oktober og varer til samme tirsdag det følgende år.

Stk. 2.

På folketingsårets første dag kl. 12 sammentræder medlemmerne til møde, hvor Folketinget sættes på ny.

§36. På det første møde i folketingsåret afgiver præsidenten en redegørelse for Republikkens almindelige stilling og for de foranstaltninger, som regeringen påtænker.

Stk. 2.

På grundlag af redegørelsen finder en almindelig forhandling sted.

§37. Folketingets formand indkalder Folketinget til møde med angivelse af dagsorden. Det påhviler formanden at indkalde til møde, når mindst to femtedele af Folketingets medlemmer eller præsidenten fremsætter begæring herom med angivelse af dagsorden.

§38. Regeringsmedlemmerne har i embeds medfør adgang til Folketinget og har taleret under forhandlingerne.

§39. Ethvert medlem af Folketinget og ethvert regeringsmedlem er berettiget til at fremsætte forslag til love og andre beslutninger.

Stk. 2.

Et lovforslag kan ikke endeligt vedtages, forinden det tre gange har været behandlet i Folketinget.

Stk. 3.

Mellem hver af handlingerne af et lovforslag skal hengå mindst fjorten dage, undtagen for forslag til finanslove, tillægsbevillingslove, midlertidige bevillingslove, love om indirekte skatter samt i påtrængende tilfælde forslag til love, hvis ikrafttræden ikke kan udsættes af hensyn til lovens formål.

Stk. 4.

Nærmere bestemmelser om fravigelser af de i stk. 3 foreskrevne frister fastsættes i Folketingets forretningsorden

Stk. 5.

Ved nyvalg og ved folketingsårets udgang bortfalder alle forslag til love og andre beslutninger, der ikke forinden er endeligt vedtaget.

§40. Når et forslag til lov eller beslutning er vedtaget af Folketinget, kan en tredjedel af Folketingets medlemmer inden for en frist af tre dage fra forslaget endelige vedtagelse over for formanden begære folkeafstemning om forslaget. Begæringen skal være skriftlig og underskrevet af de deltagende medlemmer.

Stk. 2.

Et lovforslag, som kan undergives folkeafstemning, jf. stk. 6, kan kun i det i stk. 7 omhandlede tilfælde stadfæstes inden udløbet af den i stk. 1 nævnte frist, eller inden begæret folkeafstemning har fundet sted.

Stk. 3.

Når der er begæret folkeafstemning om et forslag til lov eller beslutning, kan Folketinget inden for en frist af fem dage fra forslaget endelige vedtagelse beslutte, at forslaget skal bortfalde.

Stk. 4.

Træffer Folketinget ikke beslutning i henhold til stk. 3, skal meddelelse om, at forslaget skal prøves ved folkeafstemning, snarest tilstilles præsidenten, der derefter lader forslaget bekendtgøre med meddelelse om, at folkeafstemning vil finde sted. Folkeafstemningen iværksættes efter præsidentens nærmere bestemmelse tidligst fjorten og senest enogtyve dage efter bekendtgørelsen.

Stk. 5.

Ved folkeafstemning stemmes for og imod forslaget. Til forslagets bortfald kræves, at et flertal af de i afstemningen deltagende folketingsvælgere har stemt imod forslaget, og mindst en tredjedel af samtlige stemmeberettigede har deltaget i afstemningen.

Stk. 6.

Forslag til finanslove, tillægsbevillingslove, midlertidige bevillingslove, statslånslove, normeringslove, lønnings- og pensionslove, love om meddelelse af indfødsret, love om ekspropriation, love om direkte og indirekte skatter samt love til gennemførelse af bestående traktatmæssige forpligtelser kan ikke undergives folkeafstemning. Det samme gælder endvidere de i § 63 nævnte beslutninger, uanset om de måtte være i lovsform, medmindre det for disse ved særlig lov bestemmes, at sådan afstemning skal finde sted. For grundlovsændringer gælder reglerne i § 69.

Stk. 7.

I særdeles påtrængende tilfælde kan et lovforslag, som kan undergives folkeafstemning, stadfæstes straks efter dets vedtagelse, når forslaget indeholder bestemmelse herom. Såfremt en tredjedel af Folketingets medlemmer efter de i stk. 1 omhandlede regler begærer folkeafstemning om lovforslaget eller den stadfæstede lov, afholdes sådan folkeafstemning efter foranstående regler. Forkastes loven ved folkeafstemning, kundgøres dette af præsidenten uden unødigt ophold og senest fjorten dage efter folkeafstemningens afholdelse. Fra kundgørelsesdagen er loven bortfaldet.

§41. Skat kan kun pålægges, forandres eller ophæves ved lov. Statslån kan kun optages ifølge lov.

§42. Forslag til finanslov for det kommende finansår skal fremsættes for Folketinget senest fire måneder før finansårets begyndelse.

Stk. 2.

Kan behandlingen af finanslovsforslaget for det kommende finansår ikke ventes tilendebragt inden finansårets begyndelse, skal forslag til en midlertidig bevillingslov fremsættes for Folketinget.

§43. Forinden finansloven eller en midlertidig bevillingslov er vedtaget, må skatterne ikke opkræves.

Stk. 2.

Ingen udgift må afholdes uden hjemmel i den af Folketinget vedtagne finanslov eller i en af Folketinget vedtaget tillægsbevillingslov eller midlertidig bevillingslov. Hjemmel til nye eller ændrede dispositioner i finansåret kan tilvejebringes ved samtykke fra Folketingets Finansudvalg.

§44. Statsregnskabet skal fremlægges for Folketinget senest seks måneder efter finansårets udløb.

Stk. 2.

Folketinget vælger et antal revisorer. Disse gennemgår det årlige statsregnskab og påser, at samtlige statens indtægter er opført deri, og at ingen udgift er afholdt uden hjemmel i finansloven eller anden bevillingslov. De har adgang til alle fornødne oplysninger og aktstykker. De nærmere regler for revisorerens antal og virksomhed fastsættes ved lov.

Stk. 3.

Statsregnskabet med revisorerens bemærkninger forelægges Folketinget til beslutning.

§45. Folketinget fastsætter selv sin forretningsorden, der indeholder de nærmere bestemmelser om forretningsgangen i Folketinget og dets udvalg samt om ordenens opretholdelse.

§46. Folketingets møder er offentlige. Formanden eller det i forretningsordenen bestemte antal medlemmer eller en minister kan dog forlange, at alle uvedkommende fjernes, hvorpå det uden forhandling afgøres, om sagen skal forhandles i et offentligt eller lukket møde.

Stk. 2.

Alle lovforslag skal fra deres fremsættelse være tilgængelige for offentligheden. Det samme gælder for lovforslag i den skikkelse, hvori de er vedtaget efter henholdsvis første og anden behandling, umiddelbart efter disse behandlinger.

§47. Folketinget kan kun tage beslutning, når over halvdelen af medlemmerne er til stede og deltager i afstemningen.

§48. Folketingets valg af medlemmer til udvalg og hverv sker efter forholdstal.

§49. Ethvert medlem af Folketinget kan med dettes samtykke bringe ethvert offentligt anliggende under forhandling og kræve regeringsmedlemmernes forklaring derom. Ethvert medlem af Folketinget samt Folketingets udvalg kan stille spørgsmål til regeringsmedlemmer. Folketingets udvalg kan endvidere kalde regeringsmedlemmer i samråd.

Stk. 2.

Regeringsmedlemmer må ikke give Folketinget urigtige eller vildledende oplysninger eller under Folketingets behandling af en sag fortie oplysninger, der er af væsentlig betydning for tingets bedømmelse af sagen.

§50. Folketinget vælger en person, der ikke er medlem af Folketinget, til som Folketingets Ombudsmand at føre kontrol med den offentlige forvaltning. Folketinget kan vælge to eller flere ombudsmænd.

§51. Folketingsmedlemmerne er ene bundet af deres overbevisning og ikke ved nogen forskrift af deres vælgere eller deres parti.

§52. Intet medlem af Folketinget kan uden dettes samtykke tiltales eller underkastes fængsling af nogen art, medmindre han er grebet på fersk gerning. For sine ytringer i Folketinget kan intet af dets medlemmer uden Folketingets samtykke drages til ansvar uden for samme.

§53. Folketingets medlemmer oppebærer et vederlag, hvis størrelse fastsættes ved valgloven.

Kapitel 4: Regeringen og forvaltningen

Regeringen

§54. Præsidenten er statsoverhoved for Republikken.

§55. Præsidenten udnævner regeringen og dens ministre samt bestemmer ministrenes antal og opgavernes fordeling imellem dem.

Stk. 2. Når nyvalg har fundet sted, afgiver præsidenten i Folketinget en redegørelse for Republikkens almindelige stilling og de af regeringen påtænkte foranstaltninger. Efter forhandling om redegørelsen sættes denne til afstemning.

§56. Ingen minister kan forblive i sit embede, efter at Folketinget har udtalt sin mistillid til ham eller hende.

Stk. 2.

Udtaler Folketinget sin mistillid til præsidenten, skal denne begære ministeriets afsked, medmindre nyvalg udskrives. Et ministerium, som har fået et mistillidsvotum, eller som har begæret sin afsked, fungerer, indtil et nyt ministerium er udnævnt. Fungerende ministre kan i deres embede kun foretage sig, hvad der er fornødent til embedsforretningernes uforstyrrede førelse.

§57. Ved et ministeriums afgang vælger Folketinget på ny en præsident, der udnævner regeringen jf. § 55. Folketingets formand leder forhandlingerne.

§58. Regeringsmedlemmerne kan af Folketinget tiltales for deres embedsførelse. Sådanne sager pådømmes ved Republikkens øverste domstol.

§59. Regeringsmedlemmerne kan for Folketinget fremsætte forslag til love og andre beslutninger.

§60. Et af Folketinget vedtaget lovforslag får lovkraft, når det senest 30 dage efter den endelige vedtagelse stadfæstes af et regeringsmedlem. Regeringen sørger for lovens kundgørelse og dens fuldbyrdelse.

§61. I særdeles påtrængende tilfælde kan regeringen, når Folketinget ikke kan samles, udstede foreløbige love, der dog ikke må stride mod grundloven og altid straks efter Folketingets sammentræden skal forelægges dette til godkendelse eller forkastelse.

§62. Kommunernes ret til under statens tilsyn selvstændigt at styre deres anliggender ordnes ved lov.

Stk. 2.

Valgretsaldere til de kommunale råd er den samme som for valg til Folketinget.

Internationale forhold

§63. Regeringen handler på Republikkens vegne i internationale anliggender. Uden Folketingets samtykke kan regeringen dog ikke foretage nogen handling, der forøger eller indskrænker Republikkens område, eller indgå nogen forpligtelse, til hvis opfyldelse Folketingets medvirken er nødvendig, eller som i øvrigt er af større betydning. Ej heller kan regeringen uden Folketingets samtykke opsigte nogen international aftale, som er indgået med Folketingets samtykke.

Stk. 2.

Bortset fra forsvar mod væbnet angreb på Republikken eller danske styrker kan regeringen ikke uden to tredjedele af Folketingets samtykke anvende militære magtmidler mod nogen fremmed stat. Foranstaltninger, som regeringen måtte træffe i medfør af denne bestemmelse, skal straks forelægges Folketinget. Er Folketinget ikke samlet, skal det straks sammenkaldes til møde.

Stk. 3.

Folketinget vælger af sin midte et udenrigspolitisk nævn, med hvilket regeringen rådfører sig forud for enhver beslutning af større udenrigspolitisk rækkevidde. Nærmere regler om Det Udenrigspolitiske Nævn fastsættes ved lov.

§64. Beføjelser, som efter denne grundlov tilkommer Republikkens myndigheder, kan ved lov i nærmere bestemt omfang overlades til internationale myndigheder, der er oprettet ved gensidig overenskomst med andre stater til fremme af international retsorden og samarbejde.

Stk. 2.

Til vedtagelse af lovforslag herom kræves et flertal på fem sjettedele af Folketingets medlemmer. Opnås et sådant flertal ikke, men dog det til vedtagelse af almindelige lovforslag nødvendige flertal, og opretholder regeringen forslaget, forelægges det folketingsvælgerne til godkendelse eller forkastelse efter de for folkeafstemninger i §40, stk. 5, fastsatte regler.

Stk. 3.

Folketinget vælger af sin midte et eller flere udvalg vedrørende de internationale myndigheder, hvortil der er overladt beføjelser i henhold til stk. 1. Forud for sin deltagelse i sådanne myndigheders vedtagelser af større rækkevidde rådfører regeringen sig med vedkommende udvalg og handler i overensstemmelse hermed.

Kapitel 5: Domstolene og retsplejen

§65. Den dømmende magts udøvelse kan kun ordnes ved lov. Særdomstole til pådømmelse af bestemte, foreliggende sager kan ikke nedsættes.

§66. Domstolene kan påkende ethvert spørgsmål om loves overensstemmelse med grundloven og forvaltningsafgørelser overensstemmelse med loven. Indbringelse af sådanne spørgsmål for domstolene fritager ikke for at efterleve de nævnte love og afgørelser.

Stk. 2.

Påkendelse af spørgsmål om forvaltningens afgørelser kan ved lov henlægges til én eller flere forvaltningsdomstole, hvis afgørelser dog skal prøves ved Republikkens øverste domstol. De nærmere regler herom fastsættes ved lov.

§67. Dommerne har i deres kald alene at rette sig efter loven. De kan ikke afsættes ved dom, ej heller forflyttes mod deres ønske uden for de tilfælde, hvor en omordning af domstolene finder sted. Dog kan en dommer, der har fyldt sit 65. år, afskediges, men uden tab af indtægter indtil det tidspunkt, til hvilket han skulle være afskediget på grund af alder.

Stk. 2.

Ved lov fastsættes bestemmelser om oprettelse af særlige, uafhængige organer til varetagelse af domstolenes forvaltning, til afgivelse af indstilling om udnævnelse af dommere samt til beslutning om disciplinære reaktioner over for dommere.

§68. I retsplejen gennemføres offentlighed og mundtlighed i videst muligt omfang.

Stk. 2.

I strafferetsplejen skal lægmænd medvirke. Det fastsættes ved lov, i hvilke sager og under hvilke former denne medvirken skal finde sted.

Stk. 3.

Den offentlige anklagemyndighed er i udøvelsen af sine funktioner i straffesagerne uafhængig af regeringen, medmindre andet er bestemt ved lov.

Kapitel 6: Grundlovsændringer

§69. Vedtager Folketinget et forslag til en ny grundlovsbestemmelse, og regeringen vil fremme sagen, skal forslaget inden et halvt år efter den endelige vedtagelse forelægges folketingsvælgerne til godkendelse eller forkastelse ved direkte afstemning. Ved afstemningen stemmes for og imod forslaget. Til forslagets vedtagelse kræves, at et flertal af de i afstemningen deltagende folketingsvælgere har stemt for forslaget, og mindst en tredjedel af samtlige stemmeberettigede har deltaget i afstemningen

Opdateret på Hovedbestyrelsesmøde 4 d. 7.-8. april 2018